

УДК 631.8:631.4:633.112.9“324”

САРОКА В.І., студэнт

Навуковы кіраўнік: **ТАРАНДА М.І.**, канд.біял.навук, дацэнт

УА “Гродзенскі дзяржаўны аграрны ўніверсітэт”,

Гродна, Рэспубліка Беларусь

УПЛЫЎ СІСТЭМ УГНАЕННЯЎ НА МІКРАФЛОРУ ГЛЕБЫ І ЎРАДЖАЙНАСЦЬ АПОШНЯЙ КУЛЬТУРЫ СЕВАЗВАРОТУ – АЗІМАГА ТРЫЦКАЛЕ

Патэнцыял урадлівасці глебы павінен захоўвацца на пэўным узроўні незалежна ад таго, у якім эканамічным стане знаходзіцца краіна. Намі даследаваўся сяміпольны севазварот, на працягу якога вывучалася выкарыстанне розных сістэм угнаенняў: без угнаенняў, мінеральная, арганічная і аргана-мінеральная, прычым на фоне адвальнай і безадвальнай асноўнай апрацоўкі глебы. У варыянце з мінеральнай сістэмай пад азімае трыцкале ўносілі $N_{70+30}P_{75}K_{110}$, з арганічнай – 85 т/га гною ўносілася пад бульбу, якая ішла папярэднікам ячменю і канюшыны, з аргана-мінеральнай – на фоне ўнесеных таксама пад бульбу 60 т/га гною ўносілі яшчэ $N_{70+30}P_{50}K_{85}$. На кожным з варыянтаў, а таксама ў глебе цаліннага аналага два разы за перыяд вегетацыі на працягу двух гадоў вызначалася ўтрыманне ў 1 г бактэрыяў, якія растуць на МПА, актынаміцэтаў на КАА і мікраміцэтаў на асяроддзі Сабура.

Даследаванні паказалі, што бактэрыі ў глебе варыянтаў развіваліся амаль незалежна ад прыёмаў апрацоўкі яе, у той час як грыбы і актынаміцэты ў большай колькасці вызначаліся пры адвальнай апрацоўцы. У няўгноеных варыянтах вопытаў (кантрольных) бактэрыяў было на 13-29% больш, а грыбоў на 64-79% менш у параўнанні з цалінным аналагам, які не апрацоўваўся.

У варыянтах з угнаеннямі развіццё ўсіх груп мікраарганізмаў стымулявалася. Бактэрыі лепш развіваліся на фоне мінеральнай сістэмы, актынаміцэты і грыбы пры адвальнай апрацоўцы – на фоне арганічнай, пры безадвальнай – на фоне аргана-мінеральнай. Сярэдняя за два гады ўраджайнасць азімага трыцкале на фоне мінеральнай сістэмы ўгнаенняў была вышэйшай на 33 і 31,4 ц/га, адпаведна адвальнай і безадвальнай апрацоўкам, у параўнанні з кантролем. На другім месцы як там, так і там па ураджайнасці была аргана-мінеральная сістэма (перавышэнне над кантролем складала 31 і 29,7 ц/га). Заўважана, што ў засушлівым годзе культура адчувала сябе лепш на фоне ворыўнай апрацоўкі.

Абагульняючы можна адзначыць, што для азімага трыцкале, як і для асобных іншых культур, усе тры сістэмы ўгнаенняў у севазвароце аказаліся практычна раўназначнымі.